

(1)

Chambre des Représentants

SESSION 1957-1958.

4 FÉVRIER 1958.

PROPOSITION DE LOI

modifiant le régime fiscal
des versements anticipatifs.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

En vertu de l'article 35, § 9 introduit dans les lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus par l'article 18 de la loi du 8 mars 1951, la taxe professionnelle est majorée de 20 % ou de 10 % lorsqu'un redevable — autre que le salarié ou appointé — n'en a pas effectué le versement au Trésor dans les 15 jours qui suivent soit l'année où l'exercice social ou comptable d'obtention des revenus, soit la première moitié de ces mêmes périodes.

D'autre part, lorsqu'en vertu de l'article 52, § 7 des mêmes lois, une société de personnes distribue à ses associés actifs des réserves déjà imposées dans son chef au moment de leur constitution, l'impôt éventuellement dû sur cette distribution doit être diminué des impôts cédulaires, des additionnels et de la contribution de crise antérieurement perçus sur les sommes réparties.

Il peut donc arriver que pareil associé actif, procédant à un calcul exact de la déduction à laquelle il aura droit, n'effectue aucun versement anticipatif parce qu'il constate qu'il ne devra en définitive aucun impôt supplémentaire, ou ne verse anticipativement que l'exacte différence dont il sera tenu.

Par un arrêt rendu le 28 novembre 1956, la Cour d'Appel de Bruxelles a cependant considéré que l'impôt primitivement perçu lors de la constitution des réserves distribuées ne pouvait pas être assimilé au versement anticipatif visé à l'article 35, § 9; qu'en conséquence, à défaut pour le redevable de calculer et d'exécuter son versement anticipatif en fonction de l'impôt théoriquement dû et sans tenir compte de la diminution que lui confère l'article 57, § 7, la majoration d'impôt reste légalement due sur la différence.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1957-1958.

4 FEBRUARI 1958.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de belastingregeling
inzake vervroegde stortingen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Krachtens artikel 35, § 9, dat in de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen werd ingevoegd bij artikel 118 van de wet van 8 maart 1951, wordt de bedrijfsbelasting met 20 % of met 10 % verhoogd wanneer de belastingplichtige — indien hij geen loon of weddentrekkende is — ze aan de schatkist niet afgedragen heeft binnen de vijftien dagen die volgen, ofwel op het jaar of het boek- of rekenplichtig jaar tijdens hetwelk de inkomsten werden verworven ofwel op de eerste helft van diezelfde periodes.

Wanneer, anderzijds, krachtens artikel 52, § 7, van dezelfde wetten, een personenvennootschap aan haar actieve vennoten reserves, welke reeds in haren hoofde bij de aanleg ervan werden aangeslagen, uitkeert, moeten de op deze uitkering eventueel verschuldigde belastingen verminderd worden met de cedulaire belastigen, met de opcentimes en met de nationale crisisbelasting, te voren geheven op de uitgekeerde geldsommen.

Het kan dus gebeuren dat zulk een actieve vennoot, nadat hij de vermindering waarop hij aanspraak mag maken juist heeft berekend, geen vervroegde storting verricht wegens de vaststelling dat hij tenslotte geen bijbelasting verschuldigd zal zijn, of wel dat hij vooruit slechts het juiste verschil stort waartoe hij zal gehouden zijn.

Bij een op 28 november geveld arrest, was het Hof van beroep te Brussel echter van oordeel dat de belasting, aanzienlijk geheven bij de aanleg van de uitgekeerde reserves, niet kan worden gelijkgesteld met de bij artikel 35, § 9, bedoelde vervroegde storting; dat dienvolgens, indien de belastingplichtige zijn vervroegde storting niet berekent en verricht in overeenstemming met de theoretisch verschuldigde belasting en zonder rekening te houden met de bij hem artikel 52 § 7, toegestane vermindering, de belastingverhoging wettelijk verschuldigd blijft op het verschil.

C'est la consécration jurisprudentielle de la thèse développée par l'administration dans sa coordination des instructions relatives à la taxe professionnelle : « Pour le calcul de la taxe professionnelle due par les associés actifs, les dispositions de l'article premier de l'arrêté royal du 14 mars 1951, modifié par l'arrêté royal du 16 juin 1953, ne permettent pas de considérer la fraction d'impôt déductible par application de l'article 52, § 7, L. C. comme un versement anticipatif visé à l'article 35, § 9 des lois coordonnées. » (T. III, N° 3.565 et 3.841).

La Cour fonde son opinion sur la constatation que le procédé utilisé et défendu par le redevable ne rentre pas dans le cadre créé et organisé par l'article 35, § 9 et par l'arrêté royal d'exécution du 14 mars 1951 ni dans les conditions d'exclusion de la majoration, exclusion réservée aux seuls versements à la source opérés conformément à l'article 31.

S'appuyant sur un arrêt de la Cour suprême en date du 4 février 1931 (Pand. pér. 1931, 49), la Cour estime que l'usage du procédé prévu par l'article 52 L. C. en vue d'éliminer le double-emploi suppose la détermination préalable de l'impôt conformément aux §§ 5 à 8 de l'article 35.

Cette décision étant actuellement déférée à la censure de la Cour Suprême, il est prématuré d'en discuter le bien-fondé mais il est à tout le moins permis de considérer ainsi que l'a fait la Cour d'Appel — qu'il s'agit d'une « conséquence peut être regrettable de la loi » et de rechercher s'il n'y a pas lieu de modifier celle-ci.

* * *

Le système des versements anticipatifs s'insère dans le cadre des mesures fiscales édictées en 1951 en vue de réaliser l'égalité de traitement fiscal entre les diverses catégories de contribuables.

L'impôt afférent aux rémunérations des salariés et appartenants étant retenu à la source au moment de son paiement, le législateur a entendu parallèlement subordonner l'absence de majoration au règlement anticipatif de l'impôt dans le chef des autres redevables, de manière à ne pas favoriser ces derniers par l'octroi de délais plus considérables pour le paiement de l'impôt auquel ils étaient tenus.

Or il est évident que dans l'hypothèse — visée par la présente proposition — de distribution de réserves « déjà taxées », il n'y a eu, par définition, ni retard au préjudice du Trésor, ni obtention d'un avantage quelconque au bénéfice du redevable.

Une majoration d'impôt ne se justifie donc pas.

Mais il y a plus. Les quelques exemples-types exposés ci-après démontrent que le maintien de la majoration d'impôt dans les cas considérés provoque des inégalités fiscales criantes, engendre des conséquences incohérentes et suscite la transgression des principes qui sont à la base même de nos lois fiscales.

Dit is een bekraftiging, door de rechtspraak, van het standpunt dat door het bestuur werd uiteengezet bij de bedrijfsbelasting : « Bij de berekening van de door de actieve vennooten verschuldigde bedrijfsbelasting, maken de bepalingen van artikel 1 van het koninklijk besluit van 14 maart 1951, gewijzigd door het koninklijk besluit van 16 juni 1953, het niet mogelijk, het gedeelte van de belasting dat bij toepassing van artikel 52, § 7, S. W., aftrekbaar is, te beschouwen als een bij artikel 35, § 9, bedoelde vroegde storting » (D. III, n° 3.565 en 3.841).

Het Hof vestigt zijn oordeel op de vaststelling dat het door de belastingplichtige toegepaste en verdedigde procédé niet valt binnen het kader, vastgesteld en ingericht bij artikel 35, § 9, en bij het uitvoeringsbesluit van 14 maart 1951, noch voldoet aan de voorwaarden inzake niet-toepassing van de verhoging, wat alleen geldt voor de stortingen aan de bron, verricht overeenkomstig artikel 31.

Steunend op een arrest van het Hoog Gerechtshof van 4 februari 1931 (Pand. pér. 1931, 49), oordeelt het Hof dat de toepassing van het procédé, uiteengezet in artikel 52 der samengeordende wetten met het oog op voorkoming van dubbele aanslag, onderstelt dat de belasting vooraf wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 35, §§ 5 tot 8.

Daar deze beslissing thans ter beoordeling naar het Hoog Gerechtshof is verwezen, ware het voorbarig nu reeds een debat te houden over de grondheid ervan; maar toch mogen wij met het Hof van beroep vaststellen dat het hier gaat om een « wellicht betrouwenswaardig uitvloeisel van de wet », en mogen wij nagaan of daarin geen verandering moet worden gebracht.

* * *

Het stelsel van vooruitbetaling past in het kader van de fiscale maatregelen, in 1951 uitgevaardigd om te komen tot een gelijke behandeling, in fiscaal opzicht, van de diverse categorieën belastingplichtigen.

De belasting op de bezoldigingen van de loon- en weddentrekkenden wordt aan de bron afgehouden bij de betaling; gelijklopend daarmee heeft de wetgever het niet toepassen van de verhoging afhankelijk gesteld van de vervroegde betaling door de overige belastingplichtigen, zodat deze laatsten niet worden bevoordeeld door de toekenning van langere termijnen voor de betaling van de verschuldigde belasting.

Nu ligt het voor de hand dat, in de bij dit voorstel vooropgezette veronderstelling van een verdeling der « reeds belaste » reserves, er per definitie geen sprake kan zijn van enige vertraging ten nadele van de Schatkist, noch van enig voordeel ten gunste van de belastingplichtige.

Verhoging van belasting is dan ook in dit geval niet verantwoord.

Bovendien blijkt uit de hierna aangehaalde voorbeelden dat het behoud van de belastingverhoging in de behandelde gevallen aanleiding geeft tot flagrante fiscale ongelijkheid, onberekenbare gevolgen met zich brengt en indruist tegen de beginselen die aan onze fiscale wetgeving ten grondslag liggen.

Premier exemple.

S. P. R. L. — 3 associés actifs.	
Bénéfice social de l'exercice fr.	120.000
Prélèvements sur réserves :	
définitivement taxées 150.000	
provisoirement taxées 1.230.000	
	1.380.000
Attribution par 1/3 aux associés actifs	1.500.000
Impôt correspondant aux prélèvements sur réserves provisoirement taxées	410.000
Versement anticipatif effectué par chacun des associés	10.223
<i>Calcul de l'imposition pour chacun des associés (aucune charge de famille — aucun impôt payé au cours de l'exercice).</i>	

Eerste voorbeeld.

P. V. B. A. — 3 actieve vennoten.	
Bedrijfswinst van het dienstjaar fr.	120.000
Opnemingen uit reserves :	
definitief belast 150.000	
voorlopig belast 1.230.000	
	1.380.000
Uitkering per 1/3 aan de actieve vennoten ...	1.500.000
Belasting overeenstemmend met de opneming uit de voorlopig belaste reserves	410.000
Voorafbetaling door iedere vennoot	10.223

Berekening van de aanslag voor iedere vennoot (geen gezinslast — geen belasting betaald tijdens het dienstjaar).

A) Suivant interprétation de l'Administration :

Attribution fr.	500.000
Prélèvements sur réserves définitivement taxées	—50.000
	450.000
<i>T. P. :</i>	
250.000 55.000	
200.000, 30 % 60.000	
	115.000
Versement anticipatif	—10.223
	104.777
Majoration 20 %	20.955
	125.732
<i>Moins article 52, § 7</i>	123.870
<i>Différence à payer</i>	1.862

B) Suivant interprétation logique :

... fr.	500.000
... —50.000	
	450.000
... 55.000	
... 60.000	
	115.000
<i>Moins article 52, § 7</i>	104.777
Montant de l'impôt réellement dû	10.223
Versement anticipatif	10.223
	Néant

A) Volgens de interpretatie van het Bestuur :

Uitkering fr.	500.000
Opnemingen uit definitief belaste reserves	—50.000
	450.000
<i>B. B. :</i>	
250.000 55.000	
200.000, 30 % 60.000	
	115.000
Vervroegde betaling	—10.223
	104.777
Verhoging met 20 %	20.955
	125.732
<i>Min artikel 52, § 7</i>	123.870
<i>Te betalen verschil</i>	1.862

B) Volgens de logische interpretatie :

... fr.	500.000
... —50.000	
	450.000
... 55.000	
... 60.000	
	115.000
<i>Min artikel 52, § 7</i>	104.777
Bedrag van de werkelijk verschuldigde belasting	10.223
Vervroegde betaling	10.223
	Geen

Observations.

Dans l'exemple envisagé, il y aurait donc lieu d'effectuer un versement anticipatif de 115.000 francs en vue d'éviter un paiement supplémentaire de 1.862 francs.

L'interprétation de l'Administration reviendrait donc à obliger le contribuable à effectuer un décaissement supplémentaire de 104.777 francs (115.000 moins 10.223), afin de permettre à l'Administration de rembourser *intégralement* le montant du décaissement supplémentaire.

Deuxième exemple.

S. P. R. L. — 3 associés actifs.

Bénéfice social de l'exercice fr.	Néant
Prélèvement sur réserves :		
définitivement taxées 150.000	
provisoirement taxées 1.350.000	
	1.500.000	
Attribution par 1/3 aux associés actifs 1.500.000	
Impôt correspondant au prélèvement sur réserves provisoirement taxées (même taux que dans premier exemple) 450.000	
Versement anticipatif : Néant.		

A) Suivant interprétation de l'Administration :

Base imposable... fr.	500.000
Moins	-50.000
		450.000
<i>T. P.</i>		
Versement anticipatif	115.000
		Néant
		115.000
Majoration 20 %	23.000
		138.000
Article 52, § 7	138.000
Différence à payer	Néant

A) Overeenkomstig de interpretatie van het Bestuur :

Belastbare grondslag fr.	500.000
Verminderd met	-50.000
		450.000
<i>B. B.</i>		
Vervroegde storting...	115.000
		Geen
		115.000
Verhoging met 20 %	23.000
		138.000
Artikel 52, § 7	138.000
Te betalen verschil	Geen

Opmerkingen.

In het voorbeeld hierboven zou men dus een vervroegde storting van 115.000 frank moeten doen om een bijkomende betaling van 1.862 frank te voorkomen.

De interpretatie van het Bestuur zou er dus op neerkomen, de belastingplichtige een bijkomende betaling van 104.777 frank (115.000 minder 10.223) op te leggen opdat het Bestuur het bedrag van de bijkomende betaling integraal zou terugbetalen.

Tweede voorbeeld.

P. V. B. A. — 3 actieve vennooten.

Winsten tijdens het boekjaar fr.	Geen
Afhouding op deze reserves :		
definitief belaste reserves 150.000	
voorlopig belaste reserves 1.350.000	
	1.500.000	
Toekenning per 1/3 aan de actieve vennooten		1.500.000
Belasting overeenstemmend met de afhouding op de voorlopig belaste reserves (zelfde aanslagvoet als in het eerste voorbeeld) 450.000	
Vervroegde storting : Geen.		

B) Notre Thèse :

... fr.	500.000	
...	-50.000	
	450.000	
		115.000
Article 52, § 7	115.000
		Néant
Montant de l'impôt réellement dû	

B) Ons standpunt :

... fr.	500.000	
...	-50.000	
	450.000	
		115.000
Artikel 52, § 7	115.000
		Geen
Bedrag van de werkelijk verschuldigde belasting	

Observations.

Dans la première hypothèse envisagée, malgré un versement anticipatif de 10.223 francs (*correspondant à l'impôt réellement dû*) un supplément de 1.862 francs serait à payer (pour quote part sur revenu de l'exercice de 40.000 francs).

Dans la seconde hypothèse, malgré l'absence de versement anticipatif, aucun supplément ne sera dû.

De la confrontation des exemples 1 et 2, il ressort que l'interprétation de l'Administration aurait pour conséquence de faire subir un accroissement d'impôts à la partie du revenu de l'exercice compris dans la base imposable, alors que le versement anticipatif a précisément été effectué sur base de ce revenu.

Troisième exemple.

Base imposable	fr. 977.961,—
 Montant prélevé sur réserves provisoirement taxées	 594.188,45
Impôt correspondant au prélèvement sur réserves provisoirement taxées	231.004,—

Opmerkingen.

In het eerste geval zou, niettegenstaande een vervroegde betaling van 10.223 frank (overeenstemmend met de werkelijk verschuldigde belasting) een supplement van 1.862 fr. moeten betaald worden (als aandeel in de inkomsten van het dienstjaar ten bedrage van 40.000 frank).

In het tweede geval zou, hoewel er geen vervroegde betaling is geschied, geen enkel supplement verschuldigd zijn.

Wanneer men de voorbeelden 1 en 2 met elkaar vergeleikt, dan blijkt dat, volgens de interpretatie van het Bestuur, een hogere belasting zou moeten betaald worden op het gedeelte van de inkomsten van het dienstjaar dat in de belastbare grondslag begrepen is, hoewel de vervroegde betaling precies op basis van die inkomsten is geschied.

Derde voorbeeld.

Belastbare grondslag	fr. 977.961,—
 Bedrag opgenomen uit voorlopig belaste reserves...	 594.188,45
Belasting overeenstemmend met de opneming uit voorlopig belaste reserves	231.004,—

A) Hypothèse d'un Versement anticipatif de	
fr. 111.972	
T. P. base	285.337
Versement anticipatif	111.972
	173.365
Majoration 20 %	34.673
	208.038
<i>Article 52 :</i>	
32,72216 %	194.431
Supplément à payer ...	13.607
Montant total T. P.	125.579

B) Hypothèse d'un Versement anticipatif limité à	
fr. 50.000	
	285.337
Versement anticipatif ...	50.000
	235.337
Majoration 20 % ...	47.067
	282.404
<i>Article 52 :</i>	
33,9895 %	201.962
Supplément à payer ...	80.442
	130.442

A) Veronderstelling van een vervroegde betaling van	
fr. 111.972	
B. B. basis	285.337
Vervroegde betaling ...	111.972
	173.365
Vermeerdering 20 % ...	34.673
	208.038
<i>Artikel 52 :</i>	
32,72216 %	194.431
Te betalen supplement ...	13.607
Totaal bedrag B. B.	125.579

B) Veronderstelling van een vervroegde betaling van	
fr. 50.000	
	285.337
Vervroegde betaling ...	50.000
	235.337
Vermeerdering 20 % ...	47.067
	282.404
<i>Artikel 52 :</i>	
33,9895 %	201.962
Te betalen supplement ...	80.442
	130.442

Observations.

Pour une différence de 61.972 francs entre les 2 versements anticipatifs, la différence de montant total de l'impôt n'est que de 4.863 francs.

On constate immédiatement que l'accroissement d'impôt dû est nullement égal à 20 % de la différence entre les versements anticipatifs.

Il en va tout autrement si l'on adopte le système de la présente proposition, ainsi que le démontre le 4me exemple ci après qui reprend les chiffres du 3e exemple.

En faut-il plus pour condamner la thèse de l'administration ?

Opmerkingen.

Bij een verschil van 61.972 frank tussen de 2 vervroegde betalingen bedraagt het verschil tussen de totale belastingbedragen slechts 4.863 frank.

Al dadelijk ziet men dat de verhoging van de verschuldigde belasting hoegenaamd niet gelijk is aan 20 % van het verschil tussen de vervroegde betalingen.

Geheel anders staat het, als men het door ons voorgestelde systeem toepast. Het bewijs daarvan wordt geleverd door het onderstaande 4de voorbeeld, waarin de cijfers van het 3de voorbeeld worden overgenomen.

Volstaat zulks nog niet om de stelling van het Bestuur te veroordelen ?

Quatrième exemple.

A) Versement anticipatif	fr. 111.972	B) Versement anticipatif	fr. 50.000
T. P. base	285.337		285.337
Article 52	173.365		173.365
T. P. réellement due	111.972	T. P. réellement due	111.972
Versement anticipatif	111.972	Versement anticipatif	50.000
	Néant		61.972
		Majoration	12.394
			74.366
Montant total T. P.	111.972		124.366

Vierde voorbeeld.

A) Vervroegde betaling	fr. 111.972	B) Vervroegde betaling	fr. 50.000
B. B. basis	285.337		285.337
Artikel 52	173.365		173.365
Werkelijk verschuldigde B. B.	111.972	Werkelijk verschuldigde B. B.	111.972
Vervroegde betaling	111.972	Vervroegde betaling	50.000
	Niets		61.972
		Verhoging	12.394
			74.366
Totaal bedrag B. B.	111.972		124.366

La différence de 61.972 francs entre les versements anticipatifs entraîne une différence d'impôts de 12.394 francs, c'est-à-dire exactement 20 % de la différence entre les versements anticipatifs.

* * *

On ne serait mieux démontrer l'inégalité, l'injustice et l'incohérence du statu-quo.

De 61.972 frank verschil tussen de vervroegde betalingen stemmen overeen met 12.394 frank verschil in belastingen, d.i. precies 20 % van het verschil tussen de vervroegde betalingen.

* * *

Een beter bewijs van de ongelijkheid, de onrechtvaardigheid en de incoherentie van de status-quo kan niet worden gevonden.

Mais il n'est pas inutile de faire ressortir une dernière anomalie :

Un versement anticipatif effectué, par exemple, en 1957 constitue une charge professionnelle de 1958. Comme l'administration ne restitue le trop perçu éventuel qu'après vérification du dossier (exercice 1958), la restitution ne pourra le plus souvent se réaliser qu'en 1959, voire même plus tard.

Non seulement le contribuable a dû exécuter un versement très onéreux, hors de proportion avec sa charge fiscale réelle, et en définitive parfaitement inutile, mais encore il est privé pendant une longue période de moyens de trésorerie peut-être indispensables à la bonne marche de son entreprise, et c'est l'Etat qui profite ainsi fort illégitimement de l'intérêt de son argent.

Toch is het niet van belang ontbloot de aandacht te vestigen op een laatste ongerijmdheid :

Een vervroegde betaling, die b.v. in 1957 werd gedaan, is een bedrijfslast voor 1958. Daar het Bestuur het evenveel te veel geïnde pas terugbetaalt nadat het dossier (dienstjaar 1958) is nagezien, kan de terugbetaling in de meeste gevallen eerst in 1959 of zelfs nog later plaatsvinden.

Niet alleen heeft de belastingplichtige een aanzienlijk bedrag moeten storten, buiten alle verhouding tot zijn werkelijke fiscale lasten en uiteindelijk volkomen nutteloos, maar bovendien moet hij gedurende een lange tijdsperiode afstand doen van geldmiddelen die wellicht onontbeerlijk zijn voor de goede gang van zijn onderneming, terwijl de Staat aldus op onwettige manier de interesses van zijn geld opstrijkt.

Ch. JANSSENS.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

L'article 35, § 9, dernier aléna, des lois coordonnées relatives aux impôts sur les revenus, est remplacé par le texte suivant : « La majoration n'est applicable ni à la taxe professionnelle qui a été effectivement versée à la source conformément à l'article 31, § 1, littéra b, et § 5, ni à la taxe professionnelle des associés actifs dans les sociétés et associations autres que par actions, possédant la personnalité juridique, et dans les sociétés de personnes à responsabilité limitée, dans la mesure où la base imposable est constituée par des prélèvements sur réserves provisoirement taxées et exonérée comme telle par application de l'article 52, § 6 et 7 ».

Art. 2.

La disposition qui précède s'appliquera à tous les litiges non définitivement réglés; les litiges définitivement réglés pourront être rectifiés sur réclamation adressée ou présentée dans les six mois au Directeur des Contributions directes.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Artikel 35, § 9, laatste lid, van de samengeordende wetten betreffende de inkomstenbelastingen wordt vervangen door de volgende tekst : « Geen verhoging wordt toegepast op de bedrijfsbelasting die werkelijk aan de bron is gestort overeenkomstig artikel 31, § 1, littera b, en § 5, noch op de bedrijfsbelasting der actieve vennooten in vennootschappen en verenigingen met rechtspersoonlijkheid, maar niet op aandelen, en in personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, in zoverre het belastbare bedrag bestaat uit heffingen op voorlopig getaxeerde reserves en als zodanig is vrijgesteld krachtnaam artikel 52, §§ 6 en 7 ».

Art. 2.

Bovenstaande bepaling is van toepassing op alle niet definitief beslechte geschillen; de definitief beslechte geschillen kunnen worden herzien indien, binnen zes maanden, een bezwaarschrift wordt gestuurd of voorgelegd aan de Directeur van de Directe Belastingen.

Ch. JANSSENS,
P. VAN DEN BOEYNANTS,
G. CUDELL.
